

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Christum rorem, Virginem autem sanctissimam auroram appellari. Sectio
X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

crearetur sol, subsistens, firmumque erat nomen Messie nostri, eratque sedens ad dexteram Dei.

Cum qua expositione consentiunt omnes Patres, qui sequentes editionem V. Septuag. Ex utero ante Luciferum genui te: interpretantur de æterna Christi generatione, quæ à Patre secundum Diuinitatem fuit ante Luciferum, hoc est, ex æternitate generatus. Sic enim intellexerunt Iren. lib. 3. contra hæreses, cap. 6. D. Hila. lib. 12. de Trinitate, D. Athanas. lib. 1. de fide sua, D. Ambr. lib. 4. de fide, cap. 4. & lib. de benedictionibus Patriarcharum, cap. 11. Theodoretus lib. 2. de curandis affectionibus Græcorum, & alij. Quæ expositio haud dubiè literalis est, & germana, traditaque à Paul. ad Hebr. 1. Verum ea non obstat, quominus iuxta citatam translationem ex Hebræo alia quoque eius loci interpretatio literalis afferri possit, de temporali nimirum Messie generatione: sequata omnino matris integritate, ita ut Virgo sanctissima appelletur hoc loco aurora, & ex huius pulcherrimæ, & purissimæ auroræ utero absque vlla viri opera Messias tanquam ros quidam cælestis summa cum totius orbis lætitia, imo & fecunditate prodierit: hæc enim duo ros secum affert, cum in terram labitur. Hanc expositionem tradidere antiquissimi Hebræorum, in quibus est R. Barachias in Genes. quam citant Aug. Eugub. Lyran. & Corn. Iansen. in comment. huius Psalmi, & Adrianus Finus li. 2. Flagelli contra Iudæos, cap. 9. quam expositionem Barachias etiam commemorat R. Moyses Hadarfan, ut ipsemet testatur in 25. cap. Genes. vbi ita scribit: *Dixit R. Barachias: Deus iustus, & benedictus ait Israel: Ros dixisti coram me: Pupilli facti sumus absque patre: redemptor, quem suscitabo vobis, absque patre erit, sicut dicitur est Zach. 6. Ecce vir germinum eius, & desubter germinabit: & Esai. 53. Ascendet ut virgultum coram eo, & sicut radix de terra sicca: de ipso quoque ait David: De matrice auroræ tibi ros natiuitatis tuæ. Hæc ille. Itaque iuxta hanc expositionem confirmatur ex hoc loco sanctissimæ Deiparæ in conceptu, & partu Christi intemerata virginitas: quoniam sicut aurora rorem generat virtute cælesti absque vlla terræ permissione, ita ex virgine tanquam ex aurora Messias ut ros quidam cælestis absque vlla viri opera conceptus, natusque est. Quod etiam spectat illud Esaiæ 45. *Orate cæli de super:* quibus verbis Propheta Messie aduentum postulat, eiusque conceptum, atque ortum descensui roris similem dicit, quoniam virtute cælesti in Virgine utrum descendit.*

D. Irenæus.
D. Hilarius.
D. Athanas.
D. Ambrosius.
Theodoretus.

Ros ex aurora, Christus ex Virgine.

R. Barachias.

R. Moyses.

Zach. 6. 12.
Esai. 53. 2.

Esai. 45. 8.

Christum rorem, Virginem autem sanctissimam auroram appellari.

SECTIO X.

Supposuimus præcedenti sectione Christum Dominum appellari rorem: Virginem autem sanctissimam dici auroram, atque adeo cum dicitur Psalm. 109. iuxta lectionem Hebræam rorem ex utero, seu matrice auroræ generari, significari purissimum Christi & conceptum, & ortum ex Virgine: nunc illud magis est explicandum, cur Christus roris, Virgo autem sanctissima auroræ nomine censeatur. Igitur quod Christus appelletur ros, perspicuum est ex Esaiæ 45. cum dicitur: *Orate cæli de super, & nubes pluant iustum: aperiatur terra, & germinet salutem.* Quibus verbis Esaiam aduentum Messie postulare, quam cæli tanquam rorem terris infundant, communis est Doctorum, Patrumque sententia. Ad Christum etiam pertinet illud Esai. 26. *Vinent mortui tui, interfecti mei resurgent: & expergisemini, & laudate, qui habitati in pulvere, quia ros lucis ros sum:* sic enim in-

Esai. 45. 8.

Esai. 26. 19.

Procopius.
Christus ros
vivificans.

terpretatur Procopius: Ros, inquit, cum est unigenitus filius tuus, qui stillans guttis vivifi-
cāribus mortuis tuis medicina faciet peccatorum, quæ contraxerunt, simulque æternā vitam red-
det. Itaque iuxta Procopii sententiam Christus ipse ros dicitur, sed eiusmodi ta-
men ros, tantaque virtutis, ac potētiae, ut vitam mortuis tribuat: id enim illa ver-
ba significant: *Vivent mortui, interfecti mei resurgent*: quod quis non miretur, rore vi-
delicet alperfos mortuos resurgere, & interfectos ad vitam reuocari?

II. Ratio verò, cur Christus appelletur ros, multiplex est. Prima, quia ut superius

Fœcunditas
donorum spi-
ritualium in
aduentu
Christi.
Psal. 71. 7.
Iudic. 6.

diximus, è cælo instar roris cælesti virtute procreati in vterum Virginis absque
vlla viri opera descendit. Secunda propter fœcunditatem: sicut enim ros mirum
in modum terram fœcundat: ita Christus aduentu suo spirituales gratiarum
omnium fœcunditatem mortalibus tribuit: vnde Psal. 71. postquam dictum fue-
rat: *Descendet sicut pluuia in vellus*, hoc est, sicut ros, in vterum Virginis, facta allu-
sione ad vellus Gedeonicum, super quod ros descendisse dicitur Iudic. 6. statim
subiungitur: *Orietur in diebus eius iustitia, & abundantia pacis*, id est, post huius cœ-
lestis roris in terra descensum quàm primùm omnium virtutum, & gratiarum
genera pullulabunt: hanc enim vim habet verbum Hebræum מַרְרָה pro quo nos
habemus, *orietur*, significat enim florere, crescere, multiplicari. Tertia ratio duci-
tur à læticia, & gratia, qua ros terram perfundit: nam hanc etiam ob causam Psal.

Psal. 132. 1.

132. fratrum concordia similis dicitur rori, hoc est, non solum propter fœcundita-
tem, sed etiam propter iucunditatem, & læticiam. *Ecece quam bonum, &
quam iucundum habitare fratres in vnum: sicut ros Hermon, qui descendit in montem
Sion*: cum enim vtilitas simul, & iucunditas concordie fratrum similitudine roris
exprimatur, manifestum est rorem non tantum fœcundare, sed etiam exhilarare
terram, & lætas segetes, camposque facere: sicut ros, inquit, Hermon, qui inde ven-
torum flatu in montem Sion humiliorem descendit. Summam autem fuisse læti-
tiam, quam Christus aduentu suo terris attulit, non obscurè colligitur ex Esai. 45.

Septuag.
Christi nati-
uitas totius
mundi visus,
ac læticia.

c. citato, ubi pro eo, quod nos habemus, *Et orate cæli de super*, translulerunt Septuag.
Exultent cæli de super, ut indicarent cælos, cum rore isto cælesti terras perfuderunt,
quodammodo exultasse, ac risisse: imo huius roris descensum nihil aliud fuisse,
quàm calorum, totiusque mundi lætitiā, ac risum. Nec verò id mirum videri de-
bet exultasse, resisseque cælos, cum Christum terris miserunt: quando videt Chris-
tus ipse nihil aliud est, quàm cæli, terraque risus, quam scilicet ob causam in Isaac,

D. Ambros.

qui risus interpretatur, ad viuum expressus, ut eleganter docet D. Ambrosius de Isaac.
& anima, cap. 1. Isaac, inquit, risum significat, risus autem in signo lætitiæ est: quæ autem
ignoratur, quod in vniuersorum lætitiæ sit, qui formidolosam mortis vel pauore compresso, vel merore
sublato factus omnibus est remissio peccatorum?

III. Quod verò facerrima Virgo dicatur aurora, palam est ex Cant. 6. *Qua est ista,*

Cant. 6. 9.
Rupertus.
E. Virgo quæ
do fuerit au-
rora.

*qua progreditur quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castro-
rum arcus ordinata?* Et quidem Rupert. lib. 6. in Cant. existimat Virginem tunc
fuisse auroram, cum nata est: sic enim locum interpretatur: *Quando*, inquit, *nata*

Quando pul-
chra ut luna.

*es? Virgo beata, tunc vera nobis aurora surrexit, aurora prænuncia diei sempiterni: quia
sicut aurora finis est præteriti noctis, & diei sequentis initium: sic natiuitas tua finis dolo-
rum, & consolationis fuit initium: finis tristitiæ, & lætitiæ nobis extitit principium. Quan-
do autem Spiritus sanctus in te superuenit, & filium virgo concepisti, & virgo peperisti, tunc*

Quando ele-
cta ut Sol.

*sic tu hoc ipsum, quod tam lucida es, non ex te habes, sed ex diuina gratia: quando autem de
hoc assumpta, atque ad æthereum thalamum translata es, tunc es electa ut sol. Hæc Rupertus,
qui cæsi auroræ appellationem ad natiuitatem Virginis referat: nos tamen etiam
referen-*

referendam arbitramur ad illud tempus, quo Virgo sanctissima Christum concepit, & peperit: tunc enim veluti caelestis aurora solem iustitiae terris attulit quem admodum in superioribus confirmavimus. Illud verò in hac expositione est sanè præclarum, & admirandum, quòd sol ex vtero istius auroræ prodierit: licet enim aurora sit solis prænuntia, tamen non ipsa solem continet: at Virgo fuit eiusmodi aurora ut solem ipsa concluderet, ex ipsiusque vtero quasi ex quodam Oriente sol Christus fulgentissimus prodierit.

Quintum testimonium ex illis verbis Proverb. 30. *Tria sunt difficilia mihi, & quartum penitus ignoro, Viam aquila in caelo: Viam colubri super petram, Viam naus in medio mari, & Viam viri in adolescentia.*

SECTIO XI.

Hic locus est vnus ex præcipuis, quo sanctissima Virginis integritas in conceptu, & partu Christi confirmari solet, eoque aduersus Hebræos vtuntur Adrian. Finus lib. 2. Flagelli, c. 5. Galatin. lib. 7. Arcan. c. 15. & alij. Cæterum, vt vis huius argumenti perspicatur, statuenda primum est vera ac germana lectio huius loci. Sciendum est igitur variam esse eius lectionem: etenim D. Hieron. transtulit: *Viam viri in adolescentia*, eamque lectionem sequitur, & exponit in comment. eandemque habent plerique omnes codices Latini. 70. etiam interpretes reddiderunt, *ἡ ὁδὸς ἀνδρῶν ἐν νεότητι*, hoc est, *et via viri in adolescentia*: eodemque modo legit D. Ambr. lib. vno de Salomone. Alij contra legunt, *Viam viri in adolescentula*, veluti Symmach. qui transtulit. *ἡ νεότης*, id est, *in adolescentula*, & Paraphrastes Chaldaicus multò clarius: *et viam viri in virgine*: quo eodem modo transtulerunt ex Hebræo Sanctes Pagninus, Isidorus Clarius, & Caietanus, & ita legendum esse docet Lyranus. Confirmaturque caelestio, quoniam Hebraicè pro eo, quod nos habemus, *in adolescentia*, est, *בְּעַל מַח*, id est, *in adolescentula*: constat enim *מַח* significare adolescentulam, sed virginem tamen: deducitur enim à radice *על*, id est, latere, abscondere, occultare, quasi dicas adolescentulam absconditam, seu incognitam viro. Habetur id nomen Gen. 24. vbi dicitur de Rebecca, quòd esset puella de cora nimis, virgò que pulcherrima, & incognita viro: quibus postremis verbis traditur etymon nominis, & ratio, cur Rebecca dicatur *מַח*, quia nimirum erat incognita viro, ex quo patet *מַח* significatur propriè adolescentulam virginem. Eodemque sensu accipitur Cant. 1. *Adolescentula dilexerunt te*: vbi pro adolescentula est Hebraicè *מַח*: & Cant. 6. *Adolescentularum non est numerus*. De qua voce ita loquitur D. Hieron. in comment. super 7. c. Elaiæ, *מַח*, inquit, non solum puella, vel virgo, sed cum epita si virgo abscondita dicitur, & secreta, que nunquam virorum patuerit aspectibus, sed magna parentu diligentia custodita sit: lingua quoque Punica, que de Hebræoru fontibus manare dicitur, propriè virgo alma appellatur. Et quantum cū mea purgo memoria nunquā me arbitror alma in muliere nupta legisse: sed in ea, que virgo est, vt non solum virgo sit, sed virgo iunioris ætatis, & in annis adolescentiæ: potest enim fieri, vt virgo sit vetula. Hæc Hieron. Verum nos de huius nominis significatione plura dicemus, cum ventum fuerit ad Esaiam: ingerim illud constat *מַח* non adolescentiam, sed adolescentulā significare eamque virginem: nam adolescentulā significare dicitur Hebraicè, *מַח*, vel *מַח* numero multitudinis, id est, adolescentiæ, & pueritiæ pro adolescentiæ, & pueritiæ: nec enim id nomē singulari numero reperitur veluti

Ri ij

Adrian. Fin.
Galatin.
Varia huius
loci lectio.
D. Hieron.
Septuag.
D. Ambr.
Symmach.
Paraphrast.
Sanct. Pagn.
Isidor. Clari.
Caietan.
Lyranus.

Gen. 24.

Cant. 1. 3. &
6. 7.

D. Hieron.

Alma quid
propriè signi-
ficet.